

→ Actieplan

Tijd voor de zij-instromer

Zó lossen we het lerarentekort op

Goed onderwijs begint bij voldoende goed opgeleide leraren. Iedere leerling verdient een bevoegde leraar voor de klas. Op dit moment lukt dit niet: Nederland kampt nog altijd met een tekort van meer dan **10.000 fulltime leraren**.

Er is een oplossing. Er ligt een enorm potentieel aan leraren voor onze neus. Jaarlijks melden zich honderden zij-instromers: mensen die vanuit een ander beroep bewust kiezen om het onderwijs in te gaan. Zij starten vol goede moed aan een traject om zich keihard in te zetten voor onze leerlingen. Zij zijn de kracht die we nodig hebben in het onderwijs.

Op dit moment gaat hun potentieel heel vaak verloren. Het vinden van een leer-werkplek is al een uitdaging, het is voor scholen een dure en risicovolle investering. Wie start, wordt direct alleen voor de klas gezet, vaak met een onvolledige aanstelling en een onvolwaardig salaris. Studiedagen worden niet altijd doorbetaald en begeleiding schiet te kort. De kans op uitval is groot en veel gemotiveerde overstappers haken af. Het zij-instroomtraject is eerder een hindernisbaan dan een rode loper.

Wat er nodig is: investeren in zij-instromers. In dit plan zetten we het potentieel van zij-instromers voorop:

- **Meer ruimte voor het vak:** neem zij-instromers bovenformatief aan, voor een half jaar vanaf de start van het traject. Dat betekent dat zij als éxtra leraar aan de slag gaan en daarmee niet direct alleen voor de klas hoeven te staan. Dit geeft de zij-instromer meer lucht, tijd en ruimte om het beroep te leren en zich het vak eigen te maken. Deze bovenformatieve ruimte stimuleert scholen om meer zij-instromers aan te nemen, de zij-instromer is geen opvulling, maar een aanvulling op het lerarenteam.
- **Voor alle dagen in dienst:** geef zij-instromers voor alle dagen een aanstelling, vanaf dag één. Uit de praktijk blijkt dat zij-instromers niet de volledige tijd die ze in het traject steken worden aangenomen en dus niet betaald krijgen. Dat moet anders, zij-instromers moeten een salaris ontvangen voor alle dagen, werkdagen én opleidingsdagen.
- **Een volwaardig salaris:** betaal zij-instromers volwaardig. Zij-instromers hebben vaak te maken met een inkomensval van soms wel honderden euro's per maand. De meeste zij-instromers nemen jaren aan ervaringen mee uit een eerder beroep, zij zijn daarmee van grote waarde voor het onderwijs, die waarde moet je verzilveren.

Met een extra overheidsinvestering van **182 miljoen euro** kunnen 2.500 zij-instromers volwaardig worden opgeleid en ingezet in het onderwijs. Zo lossen we uiteindelijk het lerarentekort op.

De maatschappelijke opbrengsten van deze investering zijn enorm. Zij-instromers leveren naar schatting €100.000 – €165.000 euro per jaar op aan leerwinst, lagere uitval, minder externe (dure) inhuur en hogere onderwijskwaliteit. Deze investering verdient zich daarmee binnen één jaar terug.

Met deze goed opgeleide, duurzaam inzetbare zij-instromers lossen we niet alleen het lerarentekort op, maar versterken we bovenal de kwaliteit van ons onderwijs.

→ Factsheet

Tijd voor de zij-instromer

→ ACTIEPLAN

- Halfjaar bovenformatief: volledig salaris (LB6), tijd voor stage & (zelf)studie.
- Daarna 1,5 jaar: volledig salaris, 60% in de klas, 40% studie & begeleiding.
- Doel: duurzame instroom van nieuwe docenten die goed voorbereid en stevig verankerd het vak ingaan.

→ INVESTERING

- Kosten per zij-instromer (2 jaar): €97.905
- Totale investering bij 2.500 zij-instromers: €244,8 miljoen
- Reeds beschikbaar OCW-begroting: €62,5 miljoen
- Extra nodig: €182,3 miljoen

→ TOTALE BATEN EN TERUGVERDIENTIJD

- Baten per zij-instromer per jaar: €100.000 – €165.000
- Bij 2.500 zij-instromers: €275 – €425 miljoen per jaar
- Investering: €244,8 miljoen (eenmalig, 2 jaar)
- Terugverdientijd: 7–12 maanden

Component	Indicatieve opbrengst	Toelichting
Bezetting klassen	€15.000 – €25.000	Minder uitval, hogere leeropbrengsten
Langetermijn leerwinst	€50.000 – €70.000	Hogere uitstroom leerlingen, hoger levensinkomen
Arbeidsmarktrelevantie curriculum	€5.000 – €10.000	Verbinden praktijk en onderwijs
Structurele arbeidsmarktverlichting	€10.000 – €15.000	Vermindert druk en tekorten
Kostenbesparing externe inhuur/verzuim	€10.000 – €20.000	Lagere uitval en inhuurkosten
Economische baten betere kwaliteit	€10.000 – €25.000	Tot 10% bbp-groei per generatie
Diversiteit & rolmodellen	€...	Inclusiviteit, leven lang leren stimuleren